

I СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Методичні та психологічні аспекти професійного саморозвитку
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет електроніки та інформаційних технологій. Кафедра електроніки, загальної та прикладної фізики
Розробник(и)	Пасько Ольга Олександрівна
Рівень вищої освіти	перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 5-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 5 кред. ЄКТС, 32 год., з яких 32 год. становить контактна робота з викладачем (16 год. лекцій, 16 практичних занять)
Мова викладання	українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна: Цикл загальної підготовки
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Формування у студентів знань про теоретичні, організаційно-процесуальні, методичні засади процесу навчання й виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів з урахуванням потреб суспільства; зміст та можливі напрями реформування вищої освіти

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Теоретичні засади організації навчального процесу у закладах вищої освіти <i>Особливості організації навчального процесу у вищій школі. Форми та методи організації і здійснення навчальної діяльності у вищій школі. Сучасні технології навчання у системі вищої освіти. Зарубіжний досвід у сфері освіти. Перспективні напрями реформування вищої освіти.</i>
Тема 2 Психолого-педагогічні аспекти навчально-виховного процесу <i>Проблема мотивації навчання студента в освітньому середовищі закладу вищої освіти. Педагогічні умови ефективності самостійної роботи студента. Система аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів. Розвиток студентського колективу: умови та шляхи формування команди. Професійна культура та педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти. Психологія конфлікту. Теорія і технологія розв'язання педагогічних задач</i>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Застосовувати навички міжособистісної взаємодії та здатність працювати в команді
PH2	Виявляти навички самостійної та колективної роботи, лідерські якості, організувати роботу у межах обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність
PH3	Демонструвати навички ефективної взаємодії з іншими людьми, уміння працювати в групах, управління конфліктами та стресами
PH4	Виявляти здатність до самонавчання та професійного саморозвитку

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Теоретичні засади організації навчального процесу у закладах вищої освіти	
Лк1	"Особливості організації навчального процесу у вищій школі" (денна) <i>Загальна характеристика вищої освіти та її складових як системи і процесу. Стандарти вищої освіти. Способи організації навчальних занять в історії методології навчання.</i>
Лк2	"Форми та методи організації і здійснення навчальної діяльності у вищій школі" (денна) <i>Загальна характеристика форм і методів організації навчання. Проблема оптимального вибору методів та засобів навчання. Лекція як одна з основних форм навчання. Дидактичні вимоги до проведення лекцій. Основні вимоги до лекції. Види лекцій. Діяльність студента на лекції. Підготовка до лекційного курсу. Візуалізація лекції. Основні принципи створення візуального супроводу виступу</i>
Лк3	"Сучасні технології навчання у системі вищої освіти" (денна) <i>Поняття педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій. Дистанційне навчання. Змішане навчання</i>
Лк4	"Зарубіжний досвід у сфері освіти. Перспективні напрями реформування вищої освіти" (денна) <i>Система освіти зарубіжних країн: Фінляндія. Система дошкільної освіти. Загальна середня освіта. Професійна освіта. Вища освіта. Переваги фінської системи освіти у контексті можливих напрямів реформування системи освіти України</i>
Пр1	"Дидактичні та психологічні основи навчання" (денна) <i>Принципи навчання. Специфіка навчання дорослих. Типізація тих, хто навчається</i>
Пр2	"Технологія та техніка організації та проведення практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять" (денна) <i>Ділові ігри як форми проведення практичних, семінарських та лабораторних занять. Особливості використання технічних засобів, комп'ютерів та інформаційних систем під час практичних, семінарських та лабораторних занять. Етапи підготовки до лабораторних, практичних, семінарських занять</i>
Пр3	"Особливості та зміст сучасних педагогічних технологій" (денна) <i>Проблемне навчання. Програмоване навчання. Технологія інтерактивного навчання. Проектна технологія</i>
Пр4	"Мультимедійні та хмарні технології у навчанні" (денна) <i>Сутність. Переваги. Етапи реалізації. Умови використання</i>
Пр5	"Відмінності національної системи освіти від систем освіти інших країн" (денна) <i>Структура вищої освіти, післядипломна освіта, управління освітою</i>
Пр6	"Основні напрями реформування вищої освіти" (денна) <i>Дошкільна освіта. Загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Вища освіта</i>
Тема 2. Психолого-педагогічні аспекти навчально-виховного процесу	
Лк5	"Проблема мотивації навчання студента в освітньому середовищі ЗВО" (денна) <i>Усвідомлені мотиви: потреби, інтереси, переконання, ідеали. Неусвідомлені мотиви: установки і потяги. Вплив мотивації на ефективність діяльності студента і викладача</i>

Лк6 "Професійна культура та педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти" (денна) <i>Викладач вищої школи – лідер інноваційного розвитку. Вимоги до особистості викладача вищого навчального закладу. Зміст педагогічного спілкування. Структура і стиль педагогічного спілкування. Проблема взаємодії викладача та студентської аудиторії. Педагогічна техніка викладача. Мовленнєва культура викладача. Зовнішність педагога як компонент педагогічної техніки. Суб'єкт-суб'єктні стосунки між викладачем та студентами. Психологічна характеристика активного рефлексивного слухання та «Я-повідомлення» в комунікативному процесі викладача зі студентом</i>
Лк7 "Психологія конфлікту" (денна) <i>Причини та особистісні передумови виникнення конфліктів. Структура конфліктів. Прогнозування та попередження конфліктів. Приклади протидії конфліктогенам. Вирішення конфлікту: методи, стратегії, тактики.</i>
Лк8 "Теорія і технологія розв'язання педагогічних задач" (денна) <i>Педагогічна дія, педагогічна ситуація та педагогічна задача. Класифікація педагогічних задач. Комунікативні технології етичного захисту. Алгоритм розв'язання комунікативної задачі. Етапи розв'язання педагогічних задач</i>
Пр7 "Мотивація досягнення успіху та запобігання поразок у діяльності студентів і викладачів." (денна) <i>Діагностика орієнтації особистості на мотивацію до успіху. Виявлення професійного типу особистості. Мотивація навчання у виші. Побудова студентами власної мотиваційної сфери</i>
Пр8 "Педагогічні умови ефективності самостійної роботи студента" (денна) <i>Значення самостійної роботи. Види самостійних робіт. Форми організації та проведення самостійної роботи. Специфіка організації самостійної роботи з навчальною та додатковою літературою (словниками, довідниками, науково-педагогічною літературою то-що). Підготовка до лабораторних, практичних, семінарських занять. Підготовка до контрольних заходів</i>
Пр9 "Система аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів" (денна) <i>Значення і роль аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів. Функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Принципи, види і методи аналізу й оцінювання навчальних досягнень студентів (аналіз кейсів). Методика проведення контрольних заходів у вищій школі. Компетентнісний підхід у навчанні</i>
Пр10 "Розвиток студентського колективу: умови та шляхи формування студентської ко-манди" (денна) <i>Психологія студентського віку. Студентство як соціальна група. Особливості фізичного, психофізіологічного й когнітивного розвитку студентів. Суперечливості та кризи студентського віку. Типологічні особливості сучасних студентів. Студентська група, етапи розвитку</i>
Пр11 "Технологія формування середовища співпраці" (денна) <i>Педагогіка партнерства. Прийоми формування навичок ефективної співпраці студентів. Технологія "виграш-виграш". Підтримка електронної співпраці.</i>
Пр12 "Педагогічне спілкування" (денна) <i>Психологічні засоби, методи, прийоми підвищення ефективності професійно-педагогічного спілкування зі студентською аудиторією під час лекції, на семінарських заняттях та іспиті</i>
Пр14 "Професійний стрес та шляхи його подолання" (денна) <i>Стрес та його наслідки. Поняття п"рофесійний стрес". Ознаки стресового напруження. Виявлення стійкості людини до дії стресових подразників. Визначення рівня виснаження адаптативних резервів і загрози депресивного дистресу. Прийоми подолання стресу.</i>
Пр15 "Психологія конфлікту" (денна) <i>Прийоми успішної профілактики конфліктів. Стратегії розв'язання конфліктів</i>
Пр16 "Педагогічні ситуації та задачі" (денна) <i>Обговорення кейсів</i>

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання групового практичного завдання
НД2	Виконання практичних завдань
НД3	Написання есе

НД4	Електронне навчання у системі Google Classroom
НД5	Обговорення кейсів
НД6	Участь в обговоренні-дискусії (групові та парні)
НД7	Підготовка до семінарського заняття
НД8	Підготовка та презентація доповіді
НД9	Розв'язування ситуаційних задач

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
МН3	Мозковий штурм
МН4	Проектний метод
МН5	Проблемний семінар

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	A	$90 \leq RD \leq 100$
4 (добре)	Вище середнього рівня з кількома помилками	B	$82 \leq RD < 89$
4 (добре)	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	C	$74 \leq RD < 81$
3 (задовільно)	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	$64 \leq RD < 73$
3 (задовільно)	Виконання задовольняє мінімальні критерії	E	$60 \leq RD < 63$
2 (незадовільно)	Можливе повторне складання	FX	$35 \leq RD < 59$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Експрес-тестування
МФО2	Захист презентацій та рефератів
МФО3	Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)
МСО2	Звіт за результатами виконання практичних робіт

МСО3	Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)
МСО4	Складання комплексного письмового модульного контролю
МСО5	Підготовка есе

Контрольні заходи:

5-й семестр		100 балів
МСО1. Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)		8
	8x1	8
МСО2. Звіт за результатами виконання практичних робіт		42
	14x3	42
МСО3. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		6
		6
МСО4. Складання комплексного письмового модульного контролю		38
	2x19	38
МСО5. Підготовка есе		6
		6

Контрольні заходи в особливому випадку:

		60 балів
МСО4. Складання комплексного письмового модульного контролю		60
		60

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН2	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Методика викладання у вищій школі : навчально-методичний посібник / Уклад. : В. І. Кобаль. – Мукачєво : Вид-во МДУ, 2016. - 203 с.
2	Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,37 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікор
3	Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с.
Допоміжна література	

4	Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В.М. Кухаренко, С.М. Березенська, К.Л. Бугайчук, Н.Ю. Олійник, Т.О. Олійник, О.В. Рибалко, Н.Г. Сиротенко, А.Л. Столяревська; за ред. В.М. Кухаренка – Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. – 284 с
5	Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. для студ. ВНЗ освіти / А. А. Сбруєва - 2-е вид., стер. - Суми : Унів. кн., 2013. - 320 с.
6	Котлова Л.О. Психологія конфлікту: курс лекцій : Навчальний посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 112 с.
7	Теорія і технологія розв'язання педагогічних задач : навч. посіб. / Л. О. Мільто — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 156 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
8	Google Classroom